

تیرۆرکراوه، بەلام تا هەنوکە هەر وەکو خۆی پێشبینی کردووه تەرمەکەى نەدۆزراوتەووه :

زانیم من کۆزراوم

قاوه خانە و گۆرستان و کلێسەکان گەڕان

بەرمیل و ئەمبارەکانیان کردووه

سێ پەیکەری ئێسقانیان دزی، تا دانە ئالتونییەکانیان هەلگەنن

بەلام منیان نەدۆزییەووه !

ئایا منیان نەدۆزییەووه ؟

بەلێ منیان نەدۆزییەووه ! ...

لۆرکا لە هەقیەتی یەقینیکیدا لەگەڵ یەکیەک لە رۆژنامەنووسان وتوویەتی: "باوکم جووتیارێکی دەوڵەتمەند و ئەسپ سوارێکی بەتوانا بوو، دایکیشم لە بنەمالەییەکی بەناویانگبوو .."، باوکی برا گەورەى خێزانێک بوو، کە لە دوو برا و دوو خوشک پێکھاتوو و لۆرکا سالانی بەرایى تەمەنى لە کێلگەى خێزانەکەى بەسەر بردوو، لۆرکا بەهۆى نەخۆشییەکەو کە تا تەمەنى چوار سالان لەگەڵیدا بوو نەیتوانیوه رۆ بکات و لە لاوتیشدا بەهۆیەو تۆزى شەلیو، بە راي (ر.م. نادال)ى ھاوړپى "ئەو شەلییە کاریگەرى بە سەر ژيانى لۆرکا بەجیھێشتوو، بەلام نەبووتە هۆى ئەووى کە بەسەر گیانى گالتەجارى لۆرکادا زالبییت"، لەئەنجامى نەتوانایى یاریکردن لە تەمەنى منالیدا توانایى خەیاڵکردن و ھەستکردن لەلای لۆرکا بەھیز بوو و ھەولیداو لە رێگەى دروستکردنى جیھانیکی تايبەت بەخۆیەو

چێژ لە دەوروبەرى خۆى وەر بگریت، لۆرکا بەهۆى شانۆى بووکەلەو و خۆ خەریککردن بە نواندنەو خێزانێکی بچووکی بۆ خۆى دروستکردبوو، یەكەم شتیى کە بە پارەى مەسروفي رۆژانەى خۆى كړى، شانۆیەكى تەواوى بووکەلەبوو، نەبوونی دەقی شانۆیش نەبوو تەگەرە لە بەردەمیدا، چونکە خۆى دەقەکانى نامادە دەکرد، ئەم کارەیشى بوو بە بنەرەتیک بۆ کارە گرنگەکانى، واتە نووسینی دەقی شانۆیى.

هیچ شتیکی سەرنجراکیش لە سالە بەراییهکانى تەمەنى لۆرکادا بەدى ناکریت تا لێى وردبینەووه، تەنھا ئەو نەبییت، کە لەسەر دەستی دایکی فیڤرى ئەلقوبى بوو و ژيانى زۆر بە ھیمنى لە ناو خێزان و کێلگەکەیاندا بەسەر بردوو، کە ئەمەى دووایان بۆ خۆى بوو هۆى دروستبوونی پەيوەندییەكى پتەو لە نێوان لۆرکا و لادى و ژيان و نەریتە پاکیزەکانى لادى و بەیت و گۆرانییە میللیەکان .. تەنھەت پێش ئەووى فیڤرى قسەکردن بییت، ئاوازی چەندان گۆرانى باوى لەسەر لێوان بوو، کە ئەمەش وەکو خۆى دانى پێدا دەنیت "بابەت گەلێک بوونە بۆ دەوڵەتمەندکردنى ئەزموونى شاعریتى".

کاتیک تەمەنى لۆرکا گەیشتە ئەووى رۆو بکاتە قوتابخانە، خێزانەکەى چوونەتە گرناتە، تا لەوئ لۆرکا بچیتە قوتابخانە، کە گەورەش بوو رۆویکردە زانکۆى گرناتە، بەلام خویندنى لەوئ تەواو نەکرد، پاشان چوو زانکۆى مەدرید، بە ھەمان شێو نەیتوانى خویندن لەوئش تەواو بکات، ئەمەش لەبەرئەووى کە

قەرەجەکان لە بواری گۆرانى و سەما پتەوتر دەبوو، لەم باریشەو "خ . ب . تریند" دەئیت: "رۆوناکبیرانى ئیسپانیا لەو ماوێدا عاشقى (ئەلکانتى خۆنیدۆ) ببوون، چونکە عەودالى گەڕان بوون بە دواى کەلتوورى نیمچە دوورگەى ئیسپانیا"، گومانیش لەویدا نییە، کە لۆرکا یەکیک بوو لەوانەى ئەو کەلتوورە سەرنجى راکیشاوه و پەلکێشى کردوو بۆ لای قەرەجەکان.

سالى (۱۹۱۸) لە گرناتەدا لۆرکا یەكەم كتیبى بە چاپ گەیاندا لەژێر ناوینشانى (تێپرامان و دیمەنەکان)، ئەم كتیبە بریتى بوو لە سەرنج و تێپرامانەکانى لەبارەى ئەو گەشتانەى کە بە ئیسپانیادا کردبوو، لەگەڵ تیمیکى زانکۆى گرناتە کە مامۆستای ئەدەب سەرپەرشتى دەکرد، سالى پاش ئەمەش بە ئومیدى تەواوکردنى خویندنى ئەکادیمی رۆویکردە زانکۆیى مەدرید، بەلام جارێكى تر مەیلی بەلای ئەو ئومیدە لاواز بوووه، لەگەڵ ئەمەشدا بەخت یاوهرى بوو، بەووى پەيوەندى بکات بە بەشى ناوخۆیى خویندکارانەو، کە دەزگایەكى خاوەن نەریتی ئازاد بوو، لەم دەزگایەشدا بە گەورە شاعرانى ئیسپانیا ئاشناوو، لەوانە : (ئەنتونیۆ ماجادۆ - خوان رامۆن خمینیس - بدرۆ سالیانس - خوان مۆرنیۆ فیلا - رافائیل ئەلیرتى - گۆرگی جیلین) لەگەڵ (دۆن ئەلیرتۆ خمینیس) سەرۆكى دەزگاکە، پاشان بوو بە ھاوړپى و مامۆستایى، ئەم پیاوه لۆرکایى پەرورده کرد لە رۆوى رۆوناکبیرى و گەشەپێدانى کەسایەتییهو، لەو شوینەشدا لۆرکا

ھەرگیز ئارەزوومەندى ئەو نەبوو خویندنى ئەکادیمی تەواو بکات، چونکە ھەمیشە جیھانى دەرەوى زانکۆ و ژيان لە نێو ھاوړپى و قاوه خانە و بیاسەى ئیوارانى باخە نزیكەکانى گرناتە و کەشوھواى لادى سەرنجى راکیشاوو و مەستى کردبوو.

ئاشنابوونى لۆرکا بە قەرەجەکان سروسى زۆر بابەتى پێبەخشى، پاشان لە چوارچێوهى مەزنتزین کارى شیعریدا پێشکەشى کرد، تەنھەت لە ناویاندا فیڤرى ژەنینی پیاو و گیتار بوو، ئاشنابوونى لۆرکاش بە (مانویل دى فاللا)، کە پاشان بوو بە نزیکتزین ھاوړپى و خالى وەرچەرخان بوو لە ژيانى لۆرکادا، چونکە فاللا جگە لەووى ھاوړپى بوو، رۆ پێشاندریشى بوو، فاللا ھەمیشە ھانىدەدا بۆ کۆکردنەووى گۆرانییە میللیەکان و نووسینەووى نۆتەکانیان، ھەرودھا خویندنەووى شاکارە کلاسیکیە مەزنەکانى وەك: شکسپیر - ئەپسن - فیکتۆر ھۆگۆ - ماترلینگ و ھەموو ئەوانەى کە بە نەووى (۹۸) نامازەیان بۆ دەکریت، وەك: ماجادۆ - ئانامۆنۆ - ئاسۆرین و ھەرودھا شاعیرە رۆمانتیکیەکانى ھاوتەمەنى خۆى، وەك: داریۆ - خوان رامۆن خمینس .. ھەر لە رێگەى ھاندانى فاللاو ئاشنا بە شانۆیى گریكى بوو، کە یەکیک لە بابەتە پڕ بایەخەکان بوو بە لای لۆرکاوه.

لۆرکا لەگرناتەدا چەندان تاقمى ھاوړپى ھەبوو، لەوانە شیوکار و پەیکەرتاش و موزیکست و شاعیر و توانى لەگەڵ (دى فاللا)ى ھاوړپى فێستیفالى (ئەلکانتى خۆنیدۆ) تايبەت بە گۆرانییە میللیەکانى باشوورى ئیسپانیا ریکبخت. ھاوکات پەيوەندى لەگەڵ